

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫ
мен
ӘЗЕРБАЙЖАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫ
арасындағы
ӨЗАРА ТҮСІНІСТІК ТУРАЛЫ МЕМОРАНДУМ

Бұдан әрі «Тараптар» деп аталатын Қазақстан Республикасының Конституциялық Соты мен Әзербайжан Республикасының Конституциялық Соты

мемлекет егемендігі қағидаттарын негізге ала отырып және Конституция үстемдігін және оның тікелей қолданылуын қамтамасыз ету, адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын қорғау саласындағы өз жауапкершілігін сезіне отырып,

өз қызметі саласындағы екіжақты ынтымақтастық бағдарламаларын кеңейтуге, біліммен және тәжірибемен бөлісуге үмтүла отырып,

екіжақты қатынастарды одан әрі нығайту шарты ретінде ынтымақтастық маңыздылығын тани отырып,

осы Меморандум алдағы уақытта кесіби ынтымақтастық үшін негіз болатынын назарға отырып,

өз елдерінің қолданыстағы заңдары мен қағидаларына сәйкес төмендегілер туралы уағдаласты:

1-бап
Меморандум мақсаты

Осы Меморандумның мақсаты қос мемлекеттің қолданыстағы конституциялық құқығы мен оның қолданылу практикасын зерделеуге жәрдемдесетін және достық қарым-қатынасты нығайтуға үлес қосатын бірлескен бағдарламаларды іске асыру әрі дамыту және іс-шараларды өткізу арқылы Тараптар арасындағы ынтымақтастықты терендету негіздерін қамтамасыз ету болып табылады.

2-бап
Ынтымақтастық салалары мен нысандары

Тараптар арасындағы ынтымақтастықтың негізгі салалары мен нысандары төмендегілер болып табылады:

1) екі елдің конституциялық бақылау жүйелері туралы нормативтік-құқықтық ақпарат алмасу;

2) Тараптардың қайсыбірі өткіzetін конференцияларға, семинарларға және басқа оқыту іс-шараларына қатысу;

3) Тараптардың функциялары мен өкілеттіктеріне қатысты бірлескен ғылыми-практикалық конференциялар, симпозиумдар, семинарлар өткізу, білім беру, зерттеу және оқыту бағдарламаларын іске

асыру;

4) конституциялық бақылау органдарының тәжірибесімен және актілерімен алмасу;

5) конституциялық бақылау практикасын зерделеу мақсатында Тараптар делегацияларының өзара іс-сапарлары.

3-бап

Меморандумды орындау тетігі

1. Осы Меморандум шеңберінде Тараптар бір-бірімен тікелей өзара іс-қимыл жасайды.

2. Тараптар өз аппаратының бір немесе бірнеше қызметкерін хат-хабар жүргізуге және осы Меморандумды орындау үшін қажетті жұмысты жүзеге асыруға жаупты адам ретінде тағайындан алады.

3. Осы Меморандумға сәйкес құжаттар алмасу орыс тілінде жүзеге асырылатын болады. Қажет болған жағдайда, Тараптар келісу бойынша ынтымақтастықтың өзге де нақты нысандары үшін басқа тілдерді айқындайды.

4-бап

Құқықтық мәртебе

Осы Меморандум халықаралық құқық нормаларына сәйкес міндетті заңдық күші бар халықаралық шарт немесе келісім ретінде түсіндірілмейді.

5-бап

Шығыстар

Егер нақты жағдайда өзгеше келісілмесе, Тараптар осы Меморандумға негізделген өз шығыстарын өздері көтереді.

6-бап

Даулар мен келіспеушіліктерді реттеу тәртібі

Осы Меморандумды түсіндіруге және қолдануға байланысты кез келген даулар мен келіспеушіліктер Тараптардың өзара консультациялар мен келіссөздер жүргізуі арқылы шешіледі.

7-бап

Өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

Тараптардың екіжақты жазбаша келісіу бойынша осы Меморандумға өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін, олар жекелеген хаттамалармен ресімделіп, осы Меморандумның ажырамас

бөлігі болып табылады және осы Меморандумның 8-бабында көзделген тәртіппен күшіне енеді.

**8-бап
Күшіне енуі**

Осы Меморандум екі Тарап өкілдері оған қол қойған күннен бастап күшіне енеді және 5 (бес) жыл бойы қолданылады. Егер оның қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін бір ай бұрын Тараптардың ешқайсысы одан шығу туралы өз ниетін білдірмесе, ол жаңа мерзімге ұзартылды деп есептеледі.

_____ жылғы _____ қаласында әрқайсысы қазақ, әзербайжан және орыс тілдерінде екі төлнүсқада қол қойылды. Осы Меморандум мәтіндерінің аудармасында және түсіндірмесінде айырмашылықтар болған жағдайда, орыс тіліндегі мәтіннің күші басым болады.

**Қазақстан Республикасы
Конституциялық Сотының
атынан**

Эльвира Эсімова
Төрағасы

**Әзербайжан Республикасы
Конституциялық Сотының
атынан**

Фархад Абдуллаев
Төрағасы

**QAZAXISTAN RESPUBLİKASININ KONSTITUSİYA MƏHKƏMƏSİ VƏ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ KONSTITUSİYA MƏHKƏMƏSİ
ARASINDA
QARŞILIQLI ANLAŞMA HAQQINDA MEMORANDUM**

Bundan sonra “Tərəflər” adlandırılacaq Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsi və Qazaxıstan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsi,

dövlət suverenliyi prinsiplərinə əsaslanaraq və Konstitusiyaların alılıyinin və birbaşa hüquqi qüvvəsinin təmin edilməsi, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində öz məsuliyyətini dərk edərək,

fəaliyyətləri sahəsində ikitərəfli əməkdaşlıq proqramlarını genişləndirməyə, bilik və təcrübə mübadiləsinə can ataraq,

ikitərəfli münasibətlərin daha da möhkəmləndirilməsi üçün şərt kimi əməkdaşlığın əhəmiyyətini qəbul edərək,

hazırkı Memorandumun gələcək peşəkar əməkdaşlıq üçün əsas olacağını nəzərə alaraq,

öz ölkələrində qüvvədə olan qanun və qaydalara uyğun olaraq aşağıdakılardan barədə razılığa gəliblər:

**Maddə 1
Memorandumun məqsədi**

Bu Memorandumun məqsədi birgə proqramların təşkil və inkişaf etdirilməsi və tədbirlərin keçirilməsi yolu ilə Tərəflər arasında hər iki dövlətin qüvvədə olan konstitusiya hüququnun və onun tətbiqi təcrübəsinin öyrənilməsinə və dostluq əlaqələrinin möhkəmlənməsinə töhfə verən əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinə əsas yaratmaqdır.

**Maddə 2
Əməkdaşlıq sahələri və formaları**

Tərəflər arasında əməkdaşlığın əsas sahələri və formaları aşağıdakılardır:

- 1) hər iki ölkənin konstitusiya nəzarəti sistemləri haqqında normativ-hüquqi məlumatların mübadiləsi;
- 2) Tərəflərdən hər hansı birinin keçirdiyi konfranslarda, seminarlarda və digər təlim tədbirlərində iştirak;
- 3) Tərəflərin funksiya və səlahiyyətləri ilə bağlı birgə elmi-praktik konfransların, simpoziumların, seminarların keçirilməsi, tədris, tədqiqat və təlim proqramlarının həyata keçirilməsi;
- 4) konstitusiya nəzarəti orqanlarının təcrübəsinin və onların aktlarının mübadiləsi;

5) konstitusiya nəzarəti təcrübəsinin öyrənilməsi məqsədilə Tərəflərin nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı səfərləri.

Maddə 3 Memorandumun icrası mexanizmi

1. Hazırkı Memorandum çərçivəsində Tərəflər bir-biri ilə birbaşa qarşılıqlı fəaliyyət göstərirlər.

2. Tərəflər yazışmaların və bu Memorandumun icrası üçün zəruri olan işlərin aparılmasına cavabdeh şəxslər qismində öz aparatların əməkdaşları sırasından bir və ya bir neçə şəxsi təyin edə bilərlər.

3. Hazırkı Memorandumda uyğun olaraq sənədlərin mübadiləsi rus dilində həyata keçiriləcək. Zəruri hallarda, Tərəflər qarşılıqlı razılıq əsasında, əməkdaşlığın digər konkret formaları üçün digər dilləri müəyyən edirlər.

Maddə 4 Hüquqi status

Hazırkı Memorandum beynəlxalq hüquq normalarına əsasən məcburi hüquqi qüvvəyə malik beynəlxalq müqavilə və ya saziş qismində şərh edilə bilməz.

Maddə 5 Xərclər

Əgər başqa hal razılaşdırılmayıbsa, tərəflər bu Memorandumda əsaslanan öz xərclərini özləri ödəyirlər.

Maddə 6 Mübahisələrin və fikir ayrılıqlarının həlli qaydası

Bu Memorandumun təfsiri və tətbiqi ilə bağlı istənilən mübahisələr və fikir ayrılıqları Tərəflər arasında qarşılıqlı məsləhətləşmələr və danışqlar yolu ilə həll edilir.

Maddə 7 Dəyişikliklərin və əlavələrin edilməsi qaydası

Tərəflərin qarşılıqlı yazılı razılığı ilə hazırkı Memoranduma onun ayrılmaz hissəsi olan və hazırkı Memorandumun 8-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada qüvvəyə minən, ayrıca protokollarla rəsmiləşdirilən dəyişikliklər və əlavələr edilə bilər.

Maddə 8

Qüvvəyə minmə

Hazırkı Memorandum hər iki Tərəflərin nümayəndələri tərəfindən imzalandığı tarixdən qüvvəyə minir və 5 (beş) il müddətində etibarlıdır. Əgər bu və ya digər Tərəf müddətinin bitməsinə bir ay qalmış ondan çıxmaq isteyini bildirməmişsə, Memorandum yeni müddətə uzadılmış hesab olunur.

_____ ildə iki əsl nüsxədə, hər biri azərbaycan, qazax və rus dillərində imzalanmışdır. Hazırkı Memorandum tərcüməsində və mətnlərin şərhində fikir ayrılıqları olduqda, rus dilindəki mətnə üstünlük verilir.

**Qazaxıstan Respublikasının
Konstitusiya Məhkəməsi
adından**

**Elvira Əzimova
Sədr**

**Azərbaycan Respublikasının
Konstitusiya Məhkəməsi
adından**

**Fərhad Abdullayev
Sədr**

**Меморандум о взаимопонимании
между
Конституционным Судом Республики Казахстан и
Конституционным Судом Азербайджанской Республики**

Конституционный Суд Республики Казахстан и Конституционный Суд Азербайджанской Республики, далее именуемые как «Стороны», основываясь на принципах государственного суверенитета и сознавая свою ответственность в области обеспечения верховенства и непосредственного действия Конституций и защиты прав и свобод человека и гражданина,

стремясь расширить программы двустороннего сотрудничества в области их деятельности, поделиться знаниями и опытом,

признавая важность сотрудничества как условия дальнейшего укрепления двусторонних отношений,

принимая во внимание, что настоящий Меморандум послужит основой для будущего профессионального сотрудничества,

согласно действующим в своих странах законам и правилам договорились о нижеследующем:

**Статья 1
Цель Меморандума**

Целью данного Меморандума является обеспечение основы для углубления сотрудничества между Сторонами путем реализации и развития совместных программ и проведения мероприятий, которые способствуют изучению действующего конституционного права обоих государств и практики его применения и вносят вклад в укрепление дружественных отношений.

**Статья 2
Области и формы сотрудничества**

Основными областями и формами сотрудничества между Сторонами являются следующие:

- 1) обмен нормативно-правовой информацией о системах конституционного контроля обеих стран;
- 2) участие в конференциях, семинарах и других обучающих мероприятиях,-проводимых какой-либо из Сторон;
- 3) проведение совместных научно-практических конференций, симпозиумов, семинаров, реализация образовательных, исследовательских и обучающих программ, касающихся функций и полномочий Сторон;
- 4) обмен опытом и актами органов конституционного контроля;
- 5) взаимные визиты делегаций Сторон с целью изучения практики

конституционного контроля.

Статья 3 Механизм исполнения Меморандума

1. В рамках настоящего Меморандума Стороны напрямую взаимодействуют друг с другом.

2. Стороны могут назначить одно или несколько лиц из сотрудников своих аппаратов как лиц, ответственных за ведение корреспонденции и осуществление работы, необходимой для исполнения данного Меморандума.

3. Обмен документами в соответствии с настоящим Меморандумом будет осуществляться на русском языке. В случае необходимости Стороны по согласованию определяют другие языки для иных конкретных форм сотрудничества.

Статья 4 Правовой статус

Настоящий Меморандум не может быть истолкован в качестве международного договора или соглашения, имеющего обязательную юридическую силу в соответствии с нормами международного права.

Статья 5 Расходы

Стороны сами несут свои расходы, основанные на данном Меморандуме, если иное не согласовано в конкретном случае.

Статья 6 Порядок урегулирования споров и разногласий

Любые споры и разногласия, связанные с толкованием и применением данного Меморандума, решаются путем проведения взаимных консультаций и переговоров Сторон.

Статья 7 Порядок внесения изменений и дополнений

По обоюдному письменному согласию Сторон в настоящий Меморандум могут быть внесены изменения и дополнения, оформляемые отдельными протоколами, которые являются неотъемлемой частью настоящего Меморандума и вступают в силу в порядке, предусмотренным статьей 8 настоящего Меморандума.

Статья 8

Вступление в силу

Настоящий Меморандум вступает в силу с даты его подписания представителями обеих Сторон и действует в течение 5 (пяти) лет. Он считается продленным на новый срок, если за месяц до окончания срока его действия та или иная Сторона не изъявила свое желание о выходе из него.

Подписан _____ года в двух подлинных экземплярах, каждый на казахском, азербайджанском и русском языках. В случае различий в переводе и интерпретации текстов настоящего Меморандума, текст на русском имеет преимущественную силу.

**От имени
Конституционного Суда
Республики Казахстан**

**От имени
Конституционного Суда
Азербайджанской Республики**

